

Voorzitter

op de motorrijtuigenbelasting 1994) (23934);

- Wijziging van de Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen en van de Pleegkinderenwet (23137).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Over het verloop van de vergadering deel ik het volgende mee. De eerste termijn van de zijde van de Kamer van de wetsvoorstellen Wijziging van de Huisvestingswet en de Bepalingen inzake gemeentelijke zorg voor houders van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf en van de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zullen voor de theepauze plaatsvinden. Vervolgens vindt achtereenvolgens de afhandeling van genoemde wetsvoorstellen plaats. Deze zal onderbroken worden voor een dinerpauze, tenzij de interventies zodanig compact en concies zijn dat deze achterwege kan blijven.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- Wijziging van de Huisvestingswet (voorziening in de huisvesting van bepaalde categorieën verblijfs-gerechtigden) (23930);

- Bepalingen inzake gemeentelijke zorg voor houders van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf (Wet gemeentelijke zorg voor houders van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf) (23966).

De beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Werner, die zijn maiden-speech zal houden.

□

De heer **Werner** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Aan de orde zijn de Wijziging van de Huisvestingswet en de Wet Gemeentelijke Zorg voor houders van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf. Deze wetgeving maakt onderdeel uit van een breder en samenhangend beleid gericht op een betere beheersing en beperking van de instroom van asielzoekers, de opvang van asielzoekers en ten slotte de

inburgering van hen die permanent of voorwaardelijk tot ons land zijn toegelaten. Onze fractie wil deze samenhang in het beleid nog eens benadrukken, omdat de uitvoering en de acceptatie onder de bevolking van de thans in bespreking zijnde wetgeving in hoge mate zijn gediend met een toelatingsbeleid dat er geen twijfel over laat bestaan dat de toegelaten verblijfsgerechtigden ook daadwerkelijk behoren tot de categorie "echte vluchtelingen" voor wie terugzending ernstige risico's met zich zou brengen en voor wie geen andere oplossing dan toelating tot ons land voorhanden is. Alsdan zal de benodigde solidariteit onder de bevolking voor deze maatregelen ook gemakkelijker worden opgebracht.

Kernpunt van de wetgeving is de plicht die gemeenten opgelegd krijgen om te voorzien in de huisvesting van permanent toegelaten verblijfsgerechtigden en de plicht van de gemeenten om te voorzien in huisvesting en levensonderhoud van de voorwaardelijk toegelaten verblijfsgerechtigden, de zogenaamde VVTV'ers. Naar rato van het aantal inwoners in de gemeente wordt vastgesteld voor hoeveel vergunninghouders de gemeente in de huisvesting moet voorzien.

Mijn fractie kan de eenvoud van deze benadering en de daarin besloten verdelende rechtvaardigheid in beginsel onderschrijven, maar zij heeft toch enige zorg over de praktische uitvoerbaarheid. Er zijn nogal wat kleinere gemeenten waar relatief weinig goedkope woningen vrijkomen als gevolg van een geringe doorstroom van de bevolking en het geheel of nagenoeg geheel ontbreken van nieuwbouwwoningen. In de schriftelijke voorbereiding heeft de minister in antwoord op vragen van onze fractie de problemen ook erkend. Hij noemde als voorbeelden het Groene Hart en de Veluwe. Hij verwijst voorts, ter oplossing van deze problematiek, naar de in beide wetten voorziene mogelijkheid dat gemeenten de provincie kunnen verzoeken om de taakstelling te wijzigen indien zij niet kunnen voorzien in het in die taakstelling opgenomen bovengemeentelijk ruimtelijk of volkshuisvestingsbeleid. Zulks impliceert echter wel dat andere gemeenten in die provincie een uitgebreidere taakstelling zullen krijgen.

Wij vragen de minister om, gelet op de ernst van dit probleem, ten aanzien van een beperkt aantal veelal kleinere gemeenten de bereidheid te tonen om, indien uit de toegezegde evaluatie blijkt dat er gemeenten zijn die meer dan incidenteel niet aan de taakstelling kunnen voldoen op grond van de in de wet genoemde omstandigheden, daaraan consequenties te verbinden. Wil hij in dat geval de quoteringsregel aanpassen, en wel in die zin dat gemeenten die om buiten hun invloedssfeer liggende redenen systematisch niet aan de taakstelling kunnen voldoen, op voorhand worden ontzien en wil hij het verschil verdelen over alle andere gemeenten in Nederland? Dit voorkomt allerlei gehakketak en geruzie over herverkaveling van taakstellingen.

Een volgend punt van zorg betreft de vergoeding die de gemeenten krijgen voor het voorzien in het levensonderhoud en de huisvesting van de VVTV'ers. Van vele zijden is aangetoond dat deze voorzieningen verre van toereikend zijn. Het is bijna zeker dat de gemeenten bij de thans in de wet voorziene vergoedingsregeling uit eigen middelen zullen moeten bijdragen. Het is vanzelfsprekend dat zulks bepaald geen stimulans is voor gemeenten om enthousiast aan de uitvoering van de zorgplicht te werken.

Ik noem een aantal kritiekpunten:

- in het wetsvoorstel is de vergoeding beduidend lager vastgesteld dan de thans in de zogenaamde ROA-regeling gehanteerde bedragen en deze verlaging wordt slecht of niet beargumenteerd;
- de vergoeding die thans in de ROA-regeling is voorzien voor de inrichting van woningen en leegstand van de beschikbare woningen is zelfs geheel komen te vervallen;
- voor deze categorie toegelatenen zijn andere subsidieregelingen, zoals de individuele huursubsidie, niet van toepassing;
- met name het bedrag van f 125 voor de verblijfsgerechtigde beneden de 18 jaar, is wel zeer schrijnend te noemen.

Gelet op de ernst en de gevoeligheid van de problematiek waarbij van alle betrokkenen, de plaatselijke bevolking, de woningbouwcorporaties, de gemeenten en de vergunninghouder zelf al zeer veel inschikkelijkheid wordt gevraagd, dringen wij er bij de minister op aan

– en wij vragen hem, ter zake een concrete toezegging te doen – de vergoedingsregeling nog eens op alle aspecten door te rekenen en daarover met de VNG nader in overleg te treden. Vanmorgen ontvingen wij van de Vereniging van Nederlandse gemeenten het bericht dat binnen veertien dagen een vergelijk met de minister mogelijk lijkt te zijn. Als wij goed zijn geïnformeerd, heeft de minister zich ook bereid verklaard, over veertien dagen nog eens met hen over deze kwestie te praten. Ik neem aan dat hij een dergelijke toezegging niet doet als hij er ook niet zelf van overtuigd is dat er aan de vergoedingsregeling nog het een en ander schort. Ik verneem gaarne de visie van de minister op de brief van de VNG die wij hedenmorgen hebben ontvangen. Voorts hoor ik graag of hij inderdaad mogelijkheden ziet om binnen veertien dagen met de VNG tot een vergelijk over de vergoedingsregeling te komen.

Mijnheer de voorzitter! Ik vraag de minister ten slotte, opheldering te geven over de mogelijkheden die voorhanden zijn om voor de VVTV'ers een ziektekostenverzekering te kunnen afsluiten, tegen welke voorwaarden en met welke premie. Artikel 10 legt de gemeenten de plicht op, te voorzien in een verzekering tegen ziektekosten. Artikel 13 bepaalt nader dat dit betekent: betaling van de op grond van de Ziekenfondswet verschuldigde premie in verband met de ziekenfondsverzekering van de vergunninghouder. Behoren de VVTV'ers inderdaad tot de kring van verzekerden krachtens de Ziekenfondswet? Kan de minister aangeven over welke inkomensbestanddelen premie moet worden betaald en of de kinderen ook meeverzekerd zijn? Na lezing van de stukken en navraag bij verschillende instanties heb ik hierover nog geen duidelijkheid kunnen krijgen. Wellicht kan de minister die verschaffen.

Mijnheer de voorzitter! De wijziging van de Huisvestingswet die is voorgesteld, ontmoet bij ons minder bezwaren. Ter zake van de zorgwet wachten wij met belangstelling het antwoord van de minister af.

De voorzitter: Het is mij een voorrecht u als eerste te mogen feliciteren met uw maiden-speech. Uw naam was u al vooruitgesneld voordat u in deze Kamer kwam. Het

ging niet alleen om uw politieke naam, maar ook om uw naam als deskundige op het gebied van de volksgezondheid en om uw naam in verband met uw activiteiten op allerlei andere maatschappelijke terreinen, waarbij u zakelijkheid paart aan maatschappelijk engagement. Uit deze maiden-speech is gebleken dat u het onderhavige terrein nog verder heeft uitgebreid dan reeds bekend was. Ik feliciteer u daar hartelijk mee en hoop dat deze speech op vergelijkbare wijze zal worden gevolgd door andere.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

□

De heer Pitstra (GroenLinks): Voorzitter! Ook vanaf deze plaats feliciteer ik de heer Werner met zijn maiden-speech. Wij zitten gedeeltelijk op één lijn en misschien belooft dat nog wat voor de gezamenlijke oppositie in de komende jaren.

Voorzitter! In onze bijdrage van vandaag zullen wij de meeste aandacht schenken aan wetsvoorstel 23966, waarin de gemeentelijke zorg wordt geregeld voor houders van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf. Over de wijziging van de Huisvestingswet kunnen wij kort zijn. Het is zonder meer noodzakelijk gebleken dat via een wettelijke regeling waarin de verantwoordelijkheden van Rijk, provincie en gemeenten goed zijn geregeld, tot een opvang van asielzoekers wordt gekomen. Dit kun je immers niet "vrijwillig" van onderaf laten regelen. Aan de overzijde is door velen gesproken over een gevoelige problematiek en werd er gewezen op het probleem van het draagvlak. Ter zijde merk ik op dat de opstelling van de fractievoorzitter van de VVD niet echt bevorderlijk is voor dat draagvlak. Hij hamert permanent op het feit dat er te veel asielzoekers zouden zijn. Ik herinner mij nog de enorme kop in De Telegraaf na het debat: "Bolkestein: minder asielzoekers", waarover hij later zei dat hij er maar een paar opmerkingen over had gemaakt. Hiermee wil ik maar zeggen dat politici zelf ook een behoorlijke invloed hebben op de manier waarop hier door de bevolking tegenaan wordt gekeken.

Natuurlijk kan bij deze problematiek het hele volkshuisvestingsbeleid aan de orde worden gesteld en kan

er wat mij betreft felle kritiek worden geleverd op het falende volkshuisvestingsbeleid dat jarenlang is gevoerd en helaas grotendeels door paars lijkt te worden voortgezet. Vorige week hebben wij het hier ook over gehad tijdens de behandeling van de begroting. En met "falend" doel ik op de grote woonlastenproblemen, op de huurverhogingen waardoor de betaalbare sector steeds kleiner wordt en op het feit dat door de afbraak van objectsubsidies betaalbare nieuwbouw voor de laagstbetaalden onmogelijk is geworden. Ook GroenLinks neemt het standpunt in dat het ontoelaatbaar is dat in allerlei plaatsen de wachtlijsten toenemen, maar het gaat ons een brug te ver om deze problematiek linea recta te koppelen aan de problemen van de asielzoekers. Als men deze eigen reële problematiek en de te lange wachttijden belangrijker vindt dan de in mijn ogen veel grotere existentiële problemen van de asielzoekers die voor dood en verderf op de vlucht zijn geslagen, zal het namelijk niet uitmaken of de asielzoekers 5%, 20% of een hoger percentage van de vrijkomende woningen gaan bezetten. Dan zal het botte egoïsme, het "eigen belang eerst", het altijd winnen van de noodzaak tot solidariteit.

Dit neemt allemaal niet weg dat het voor dat draagvlak mooier zou zijn als voor de huisvesting van asielzoekers woonruimte toegevoegd zou kunnen worden, zodat dit verdelingsvraagstuk minder klemmend wordt. Aan de overzijde is de suggestie gedaan om bijvoorbeeld leegstaande gebouwen te verbouwen. Dat kunnen kantoren, kazernes, scholen of kerken zijn. Nu heeft de kraakbeweging uitgebreide ervaring met dit soort projecten. Hoewel ik de teneur van de brief van de gemeenten van het gewest Zuid-Kennemerland niet tot de mijne wil maken, vraag ik de staatssecretaris toch waarom er niet wordt gezocht naar een subsidieregeling om die verbouw mogelijk te maken. Een andere mogelijkheid tot extra woonruimte vormen de wisselwoningen. VluchtelingenWerk kwam daar een paar jaar geleden zelf mee. In de stukken las ik dat daar slechts spaarzaam gebruik van is gemaakt. Kan de staatssecretaris mij uiteenzetten wat hierbij de knelpunten zijn en of hij bereid is, daar wat aan te doen? Er zijn prachtige wisselwoning